

„Soča“

izhaja vsak petek o polne in velja s priloga „Primorec“ in „Gospodarski List“ vred po pošti prejema ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto gld. 4-40,
pol leta 2-20,
četrt leta 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglase pri upravnistvu.

„Primorec“ izhaja vsakih 14 dni ob enem z ravnimi (na par) „Sočinimi“ številkami.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 strani. Kadar je v petek praznik, izidejo listi že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Oznanila

in „poslanice“ plačujejo se za štiristopno petilvrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,

7 „ „ „ 2 „ „ „

6 „ „ „ 3 „ „ „

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prestopu.

Posamične številke dobivajo se v tobakarnah v Nunski ulici in v Šolski ulici po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se urednistvu, naročnina in reklamacije pa upravnistvu „Soče“. — Neplačanih pismen uredništvo ne sprejema.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo je v Marzinjevi hiši, Via del Mercato št. 12, II.

Interpelacija

Alfreda grofa Goroninja, dr. Gregorčiča, V. Spiniča in tovarišev do Njegove Vzvišenosti gospoda pravosodnega ministra, zadevajoča porotna sodišča na Primorskem.

Po § 9. zakona z dne 23. maja 1873., drž. zak. št. 121, o sestavljanju porotniških imenikov ima politična oblastnja pri predlaganju prvotnega imenika porotnikov izmed mož, postavljenih v prvotni imenik, tudi one znamenovati, ki se kažejo pri drugih svojih spretnostih, v večjezičnih deželah radi jezikovne rahljivosti kot posebno sposobni za posel porotnika.

Ker veljajo v našem sodnijskem postopku kot glavna načela načelo oblozbe, neposrednosti in ustnosti pri postopanju in ker morajo torej vse stopnje kazenske obravnave in vse priprave k njej, če tudi niso v zakonu posebe določene, ravnati se po teh načelih, je jasno, da zgoraj navedena določba o sestavljanju imenikov za poroto ne more imeti tega pomena, da bi v večjezični deželi obtožence iz iste dežele mogel soglen biti po ljudskih sodnikih, ki ne imajo deželne jezika obtožencevega, marveč da v smislu člana 19. temeljnega državnega zakona o splošnih pravicah državljanov in v smislu veljavne kazenskega postopnika more imeti ona določba le ta pomen, da pri predlaganju prvotnega imenika se imajo oni moze navesti, ki v večjezičnih deželah niso zmožni le enega deželne jezika, na primer v Primorju le italijanskega jezika, katerim je torej mogoče soditi o krivdi ali nekrivdi obtožence ne glede na to, ali je obtožence zmožen enega ali drugega deželne jezika.

Ako bi hotel kdo ono določbo drugače razlagati, moral bi pritriliti, da na primer na Primorskem bi mogli soditi o tam pristojnem obtožencu, ki je le slovenskega ali hrvaškega jezika zmožen, porotniki, ki znajo samo italijanski, in nasprotno, in moral bi priti do popolno neizogibnega zaključka, da zahteva država od svojega postavljenega sodnika z ozirom na jezik obtožence veliko več kot od ljudskega sodnika, daš prvi ni vedno vezan postopati po načelu ustnosti, kar pa velja za ljudskega sodnika brez izjeme.

Listek.

Pismo z dežele. — 10. decembra. —

Gospod urednik!

„Soča“ in „Primorec“ mi zelo ugajata. — in komu bi ne? V vsakem oziru imata besedo na „pravem mestu“, a tudi novic iz cele dežele prinašata v obilni meri. *) No, saj je prav! Vsakdo bi rad mnogo izvedel, — zato naj bi pa tudi vsakdo po svoji moči deloval za vsebino listov. Ako bi dobivali poročila iz vseh krajev naše dežele, ej, kako bi bilo „fletno“ prebirati lista. Malo „dobro volje“, pa bi se to lahko izvršilo.

Da dam sam dober izgle, hočem Vam tudi jaz vsaj kaj pisati. — pa „pod črto“ (vidite, da sem ponižen!). . . Recimo, da bi se z Vami pogovoril vtisih v obliki — pisma? Nič novega sicer ta „nova“ moja misel, saj imajo že mnogi časniki taka „sohojna, nedeljska, ponedeljska“ — in kaj vem še kaka pisma. Moja naj so pa kar „pisma“ — in „z dežele“, da bi kdo v svoji pravični duši ne mislil, da jih „kujele — sanje!“ Pisal bom, kakor potreba „nanese“; ne rečem, da se hočem Bog ve kakó odlikovati od drugih „podlistkarjev“. Toda samo „otrobi

*) Objavili smo to Vaše „pismo“, ker je prvo in obeta še mnogo dobrih spisov iz Vašega peresa. Sicer nam pa ne ugaja zaradi — slavospevov... Uredn.

Meseca aprila leta 1893. vršila se je pred pofotnim sodiščem v Gorici obravnava radi zaljenja časti, katero je zakrivil tam izhajajoč slovenski list. Tožence je bil slovenske narodnosti, v oni deželi rojen in pristojen, se je posluževal v predobravnavi izključljivo le slovenskega jezika ter je izjavil pri glavni obravnavi, ki je končala z razsodbo št. 5261 218 iz l. 1892., da se more zagovarjati edino le v svojem (slovenskem) maternem jeziku.

Ta obtožence je početkom obravnave in sicer koj, ko se se prečitati obdolžen, slovensko pisani članki, stavlil predlog, naj se povprašajo porotniki, ali razumejo one članke v izvirniku, oziroma jezik obtožencev, z drugimi besedami, ali vidijo „corpus delicti“ s svojo, neposredno percepcijo brez pomoči katere slike (tukaj prevoda) ali ne, ali razumejo obtožencev zagovor neposredno iz njegovih ust ali ne.

Sodišče je zavrnilo ta predlog, ki je očitno nameraval konstatovati okolščino, ki je gotovo v duhu našega kazenskega postopnika.

Kako opravičen je bil obtožencev dvom, da njegovi z ozirom na njegovo dejanje in bivalisce pristojni ljudski sodniki, ne razumejo njegovega jezika, pokazalo se je, ko je načelnik porotnikov, torej oni, kojemu so sami priznali prednost, v smislu §. 330, čital stavljen uprašanja, ki se morajo v izogib ničnosti popolno prečitati, ter pri tem zamolčal ves v izvirniku iz časopisa v uprašnje postavljeni odstavek, in sicer, kakor se je pozneje pokazalo, zato, ker ni niti toliko zmožen slovenskega, da bi mogel razločno zapisati stavek vsaj prečitati.

In vendar je čitanje porotnikom postavljenih uprašanj, katera se morajo v smislu §§. 316. in 330, v izogib ničnosti javno prečitati, predno odidejo porotniki k posvetovanju in po dokončanem posvetovanju neposredno predno se proglasi njih rek, eno izmed t. krepkejših poroštev, da so se posvetovali p. rotniki le o tem, pa tudi o vsem tem, kar — nahača v stavljenih uprašanjih.

Tem povodom vloženo pritožbo ničnosti je e. kr. kasacijski dvor zavrnil z razlogom, nanašajočim se na to točko, da se ne more brezdvombeno spoznati, da kršenje zgoraj

vezal tudi ne bom; kdor bo hotel najti kako dobro zrno, ne bo mu težko, saj morejo najti nekateri celo „dlako v jajcu“. Dovolite mi torej, g. urednik, nekaj prostora „pod črto“, morda bi se dalo tu ziniti „bolj po domače“ marsikaj „kar se mora „nad črto“ povedati bolj „visoko“. *)

Vsak stan ima svoje opravilo, — to že veste g. urednik. Delovanje za narodnost, za domovino pa je odločno vsakemu človeku. Da vsi tega ne storijo, ta pa je bila in bo. Nekaj ljudi pa vendar le čuti „potrebo“ v javnosti delovati za svoj narod. Recimo, da bi ti delovali vsak „po svojem kopitu“, — hej, kaj bi dosegli? Nič! Treba je tedaj — sloge. Na deželi vemo dobro, da „sloga“ jači, nesloga tlači. Kaj pa pri Vas? Vse kriči: „sloga“, povsod vabila „k slogi“, — toda bolj ko je „delate“, — menj je je. Kako hudika — pardon: kako za božjo voljo ste taki „mazaci“, da se „sloge“ ne morete narediti med seboj? Ne zadovoljite! Ta ni zadovoljen z „versko podlago“, uni ne z „narodno poštenostjo“, — eden ne s „trgovskimi oglasi“, drugi ne — aj, kdo bi našteval vse „nezadovoljnosti“! Vse „slog“ ne more biti! — ako bi hotel imeti „vsak svojo“, — potem mora nastati — nesloga. (Kaj ne, da sem jo razvozlal prav — „filozofsko“? Dá, da, filozofija, to je velika u-

*) Naj vas „ušesea“ nič ne motijo! Jaz bi rad nekatere malce potegnul za — uha. Mislite si, da so „ušesea“ takó nekaj, kakor „oenvirki“ na žgavčih.

vedenih predpisov, katere treba izpolnjevati v ogib ničnosti, bi bi bilo mogoče uplaviti na razsodbo neugodno za obtožence.

Podpisanci so prepričani, da postopanje goriskega porotnega sodišča v navedenem slučaju, in postopanje porotnih sodišč v Primorju sploh, ki je onemu vedno popolnoma enako, zali narodno življenje Slovencev in Hrvatov na Primorskem z ozirom na porotna sodišča in temeljna načela veljavne kazenskega postopnika. Zato želijo slišati izza vladne mize odločne izjave v tem oziru in stavlajo na Njegovo Vzvišenost gospoda pravosodnega ministra naslednji uprašnji:

1. Ali meni Njegova Vzvišenost, da odgovarja duhu in črki obstoječe državne temeljne postavbe in kazenskega postopnika, da sodijo o Slovenceh in Hrvatih na Primorskem sodniki, ki niso zmožni jezika obtožence te narodnosti? — v zanimavem slučaju;

2. Ali je pripravljena Njegova Vzvišenost brez odloga vse storiti, da pri sestavljanju porotniških imenikov v Primorju se izberejo za porotnike le taki moze, o katerih po §. 9. zakona z dne 23. maja 1873. je brez dvombe gotovo, da vsled svoje jezikovne rahljivosti so posebno sposobni za posel porotnika?

Na Dunaju, 9. decembra 1893.

(Sledé podpisi.)

Interpelacija

Alfreda grofa Goroninja, dr. Gregorčiča in tovarišev do Njegove Vzvišenosti gospoda naučnega ministra v zadevi postopanja e. kr. krajeve šolske oblasti v Gorici.

V interpelaciji z dne 23. oktobra t. l. do Njegove Vzvišenosti gospoda ministra za uk in bogočastje odmevale so pritožbe o nepostavnem vedenju e. kr. krajeve šolske oblasti v Gorici nasproti naredbam e. kr. državnih oblastij in nasproti slovenskemu prebivalstvu v mestu goriskem.

Po preteku ne celih sedem tednov siljeni so podpisanci povrniti se k istemu predmetu, ker sprejema oblike, ki se ne dajo družiti z vzdrževanjem državne avtoritete ali veljave.

metnost; — pa vsak ni za to!) Ali hočete Vi, g. urednik, vsem ustreči? Molite se! Le zmislite se na tisto „komedijo“ z očetom, sinom in oslom.

Mi na deželi, — ki bolj hladnokrvno presojujemo mestne „izjave“, mi (ne le jaz, ampak vsi trezno misleči, zavedni narodnjaki) Vam rečemo: Le tako naprej! Bog in narod. — pa mirna Bosna! — „Soča“ že piše in delujo prav v vsakem obziru. Komur pa ne ugaia, temu ni pomoči. Da se bojuje za narodne zadeve, to je pač naravno, saj jo za to tudi izdajate in mi zato narodučenao. beremo in podpisamo. Da je „Soča“ — katoliški list, tega ji menda ni treba natisniti z debelimi črkami na „hrbet“. Njeni bralci — in med temi je mnogo „rimokatoliških“ modrih mož, — menda niso tako „zabiti“, da bi jim trebalo šele „doktorskega diploma“, da bi spoznali, kako piše „Soča“ — proti veri in cerkvi. Kdo kriči najbolj proti „Soči“? Tisti, ki je niti — ne berejo. Ti trobijo za par „nezmojljivimi“ izvoljenci „v rog“, kajti kar reče dr. M.,, punctum — to mora biti res. Ne veste, kakó sem se iz srea posmijal oni dan, ko je „Slovenec“ prinesel tisto „izjavo“ — „Le Soče ne!“ (Gregorčič brez Soče, pa je mir, pa je „sloga“). (Hej, da bi ne bilo v Gorici še nekega drugega „triumvirata!“) — Proč Soča, pa je — menda — vera na Goriskem „pod streho“. Škoda, da ni „Slovenec“ — šaljev list! — K. j mi je rekel nekoč neki odličn

Kakor se ni posrečilo e. kr. državnim vladni, da bi dosegla od e. kr. krajeve šolske oblasti v Gorici otvoritev slovenskih ljudskih sol, tako so ostala prizadevanja iste e. kr. državne vlade, da bi e. kr. krajevna šolska oblast v Gorici zaprla italijanske ljudske solé, katere je svojooblastno in neopravičeno ustanovila, brez uspeha.

E. kr. deželni šolski svet za Gorisko in Gradsko je sicer ukazal z odlokom z dne 22. oktobra t. l. št. 999, naj se zapró nove sole takoj, in z nadaljnjim odlokom meseca novembra, naj se zapró v troh dneh. Ali e. kr. krajevna šolska oblast, pred katere očni je bilo prestavljenih 16 otrok iz sole v ulici Parkar v ono v Cipresni ulici, da se je nabraalo za novo solo 36, otrok, trdi, da ne ve, kam usolati teh 36 otrok, ako bi se zaprla nova sola v Cipresni ulici, daš sta šoli v ulicah Parkar in Edling (Generalščo) komuj 4 do 5 minut oddaljeni od nove sole in daš šole prvi razred v ulici Parkar le 38 in oni v ulici Edling le 42 otrok.

Pod to pretezo vztraja e. kr. krajevim šolska oblast v svojem uporu nasproti naredbam predpostavljene e. kr. šolske oblasti ter se ustavlja, da bi zaprla, kakor je ukazano, novoustanovljeni šoli.

Z ozirom na to, da postopanje e. kr. krajeve šolske oblasti v Gorici nasproti določenim ukazom e. kr. državne vlade, kakor tudi nasproti jasnim določbam državnega in deželne šolskega zakona in državnega temeljnega zakona o splošnih pravicah državljanov krši veljavo ali avtoriteto države in državnih zakonov, dovoljujejo si podpisani staviti do Njegove Vzvišenosti gospoda ministra za uk in bogočastje naslednjo interpelacijo:

Kako dolgo misli gledati Njegova Vzvišenost gospod minister za uk in bogočastje, kako se e. kr. krajevna šolska oblast v Gorici ustavlja uradnim ukazom, državnim in deželnim šolskim zakonom ter omenjenemu temeljnemu državnemu za'ono, in kaj misli Njegova Vzvišenost storiti, da se zavrne imenovana e. kr. šolska oblast v njene meje in v njen delokrog?

Na Dunaju, 9. decembra 1893.

(Sledé podpisi.)

duhovnik: „Soči“ sem bil vedno naročnik. V narodnem oziru piše vedno, kar in kakor je prav. Ako bi se v verskih stvarih kaj pregrešila, takoj bi jo vrnil, a doslej ji ne morem nič očitati. Slabo spricevalo bi si pa dal, ako bi moral šele kakega goriskega „pismo-uka“ prašati, ali je „Soča“ uredovana po katoliških „načelih“ ali ne! — Kaj si mislim pa jaz? Ako nekateri ne morejo „Soči“ pozabiti, da jih je nekdaj „ošeskala po zaslugah“, sami sebi naj si pripisejo; — pomni naj vsak: „ne pihaj, kar te ne peče“. „Soča“ je — proti veri? Bum! Kaj mislite, da ima svet glavo „v meha“? Čudim se, da se ne sramujejo nekateri — če ne pred svetom — vsaj pred samim seboj, takó „debelo“ — lagati. Vem, da je vse zastoj ugovarjati proti gospodom „z doktorskim diplomom“, — ako rečejo ti A, — A vsi oni za njimi, ki imajo tako malo razsodnosti ali pa tako malo — volje, da bi znali sami razsoditi, kaj je prav in kaj krivo. „Soča“ deluje v blagor našega ljudstva, ona odgojuje značajne — narodnjake in vernike. Da nismo in ne bomo vsi „dobre ovčice“, to je pač že takó, da tega vsa — „filozofija“ ne predru-gači. Narodnost in vera pa so našemu narodu in našim narodnim voditeljem gotovo tako dragocene svetlinje, da bi se „Soča“ gotovo morala „posušiti“, ako bi jih obeh skrbno ne čuvala... Bog in narod! — Vas Dr. brez diploma.

Interpelacija

poslanca dr. Laegerja in tovarišev na pravosodnega ministra.

V Gorici izhaja list „Il Rinnovamento“, ki ima nalogo, širiti avstrijsko misljenje na skrajni državni meji ter pobijati iredentstvo. Navzlic temu ga c. kr. oblasti zaporedoma zaplenjujejo ter na neverjetni način preganjajo.

List, pisan v italijanskem jeziku, ki goji take namere in je vrhu tega še neodvisen je pač velika izjema na Primorskem. Kajti nesrečna, samomorna politika, ki jo uganja vlada v tej deželi, ne dopušta, da bi se kdo potegoval za zatirano slovansko prebivalstvo te dežele, niti da bi kdo napadal židove in pospeševalce iredentstva, niti da bi kdo v najnedolžnejši obliki „obsojeval“ vladne naredbe in napake, kamo-li da bi osvililjal tamošnje razmere, ki so naravnost pogubonosne celokupnosti države.

Uže 1. marca t. l. stavili so poslanci dr. Gessmann in tovariši na Njegovo Prezvišenost gospoda pravosodnega ministra interpelacijo v tem smislu, podprto z dokazi, na koje pa ni niti odgovora, niti pomoči. Da, zdi se celo, kakor bi se bile c. kr. oblasti in posebno gospod namestnik od tega časa zarotile, uničiti ta list, ki stoji povsem na avstrijsko-patriotični podlagi, in pogubiti njegovega srčnega urednika.

Ne le, da so se zaplembe pomnožile, izmislijevali so se tudi neresnični popravki in narekovele so se občutne kazni. Da bi pa ustrašili naročnike, dali so po c. kr. zandarmeriji povpraševati po njih in po javnih prostorih i po zasebnih hišah in je potem uradno raznamovali. Da, celo c. kr. pošta morala je pomagati, da bi se zaviralo izdajanje sovražnega jej lista, s tem, da je ope-tovano naročnikom nazaj pošiljala doposlance jim liste, kakor se je to na primer zgodilo dne 18. julija 1893. z nesramno opombo: „Si prega di non disturbare più con questo fogliaccio“ od strani c. kr. poštnega urada v Rubijah.

Ko ni vse to nič pomagalo in je „Rinnovamento“ prej kakor slej izhajal, iznašli so nov način preganjanja, kojemu so dali dobro došli povod nekateri dunajski dopisi v listu „Neue Preussische Zeitung“ o namestniku Rinaldiniju in o primorskih razmerah, koje dopise je prinesel „Rinnovamento“ v doslovnem prevodu.

Začeli so preiskovati stanovanja pri do-zdevnem dopisniku, oziroma prelagatelju onih dopisov, — ki pa nemščino komaj umeje, a ni nikakor sposoben, nemšk članek prevesti — pri tedanjem odgovornem uredniku in v tiskarnici lista. Odgovornega urednika sta dva redarja kakor hudodelca pripeljala k okrožni sodnji, kjer je, ves prestrašen, v nasprotju z resnico izjavil, da ni bil listu nikdar odgovorni urednik.

C. kr. državno pravdnstvo je porabilo to izjavo, da je začelo subjektivno postopanje proti dozdevnemu dopisniku, proti voditelju tiskarnice in proti prejšnjemu odgovornemu uredniku.

Tudi četrto osebo, ki ni bila v nikaki zvezi z „Rinnovamento“, uplelo je c. kr. državno pravdnstvo s čudno spretnostjo v to obtožbo, a prebiti je morala poprej še dvanajstdnevno zaporno preiskavo.

Posebno pozornost zasluži obtožno pis-mo samo, ker toži v njem c. kr. državni pravdnik sosebno novega odgovornega ured-nika za vse od začetka tega leta zaplenjene članke — gotovo redek slučaj! — v tem ko na jako pomenljiv način popolnem prezira — in v tem, kar modro zamolči, kaže se nam spreten umetnik — dva članka, ki sta bila tudi zaplenjena: „Lo smarrimento di una lettera amorosa“ (Zgubljeno zaljubljeno pismo) in pesen na goriskega župana.

To zaljubljeno pismo bode najbrže glavni uzrok vsemu preganjanju „Rinnovamenta“ od visji strani. Pisano je neki prodajalki tobaka iz Trsta s podpisom Teodorcino (Teodorček). Dasi ni v njem nič pohujšljivega, potrdilo je vendar sodišče pri ugovorni obravnavi za-plembo in izključilo javnost obravnavanja, češ, da je pri tem udeležen visok državni do-stojanstvenik. Kar se pa tiče goriskega žu-pana, namestnikovega ljubljence, kaže se po-stopanje c. kr. državnega pravdnstva kot nekako prikrivanje in zamolčevanje, ki je na Primorskem, žal, na dnevnem redu.

Z ozirom na navedene dogodke, ki pričajo o nekaki pristranosti c. kr. vlade, od koje pristranosti imajo udeležene osebe naj-

hujšega pričakovati, z ozirom na sestavo po-rotnih imenikov na Goriskem, v kojih imajo Italijani zdatno večino, dasi sta v deželi dve tretjini Slovencev; in z ozirom na žalostno perspektivo, ki se odpira po skušnjah letoš-njih porotnih obravnav zatožencem, izmej kojih so trije Slovani, vprašajo podpisani, prilegajoč zgoraj navedeno obtožno pismo in več listov, gospoda pravosodnega ministra.

„Ali ima resno voljo, prepričati se o resničnosti zgoraj navedenih dogodkov in vse potrebno ukreniti, da ne bodo slovanski dr-žavljeni na milost in nemilost izročeni svojim protivnikom, in da bode že edenkrat za vselej konec vsemu kovarstvu in preganjanju, kojemu je od uradnih strani izpostavljen pa-triotičen list za svojo resnicoljubnost in od-kritosrčnost?“

Na Dunaji, dne 11. decembra 1893.

Pose. Dr. Ferjančič. Jaz. Dapar. Alfred Coronini. Perič. Liechtenstein. Nabergoj. Dr. Laeger. Dr. Gregorec. Dr. Laginja. Spincič. Dr. Gregorčič. Dr. Gessmann. Schlesinger. Robič. Pfeifer.

DOPISI

Iz Dornberga, 8. dec. — L. 1892. smo ustanovile v Dornbergu žensko podružnico družbe sv. C. in M. Ker so se prvaške gospe združile z nami, imenovala smo podružnico „Dornbersko-Prvaško“.

Letošnji občni zbor vsilil se je 3. t. m., pri katerem smo imele prirko slišati, kakó lepó napreduje naša podružnica. Lani je bilo 43 letnic in 30 podpornic, letos pa že 52 letnic in 66 podpornic. Lani je bilo 45 gl. dohodkov, letos pa veliko več. Poleg letnih doneskov je gospi prvomestnica na-brala med svati g. Vodopivca na Brdi 7 gl. 62 kr.; pri novi maši ž. g. Budina 13 gl. 32 kr. in nad 40 gl. med prostim ljudstvom in razno gospodo.

Letos je odstopilo vseh 11 družbenic iz Prvačine. Želimo jim, da bi se jim posrečilo ustanoviti samostalno podružnico, kar bi bilo njim v čast a nam v veselje. Čim več, toliko bolje!

Pri zboru so bile izvoljene v načelnstvo: prvosednica gospa Jožefa Bizjak, namest-nica gospa Amalija Golja, denarnica gos-pica Franja Križman, tajnica g.ena Amalija Jelšek; namestnici Lucija in Ivana Šinigoj; odbornici gospa Ana Pelicon in Katarina Kerševan; namestnica gospa Franja Berce.

Odbor je takó lepó sestavljen, da ni mogoče bolje. Ni dvoma, da bo tudi v pri-hodnje uzorno vodil našo podružnico. Posebne zahvale pa zasluži požrtvovalna gospa pred-sednica, ki se neumorno trudi za povzdigo podružnice, ki širi dobro narodno imé na-šega prijaznega Dornberga po vsem Sloven-skem. Čast takim narodnim ženam in materam! (Dá, čast jim! Uredn.)

Iz črniške dekanije. — Od 2. - 11. decembra smo imeli, kakor je že cenjena „Soča“ svoječasno poročala, skupen sv. mi-sijon v črniški župni cerkvi za župniji Črniče in Batuje ter za vikarijat Osek. Vrsil se je, hvala Bogu, v najlepšem redu in vspeh je bil obilen; obhajancev je bilo nad 1800.

Da se je pa sv. misijon tako nepriča-kovano dobro obnesel, — gre vsa hvala in čast izvrstnim voditeljem tega sv. opravila preč. gg. oo. Lazaristom, sosebno predniku veleč. g. Javšovecu. Cerkev — če tudi prostorna — bila je vedno polna; o praznikih pa se je ljudstvo od blizo in daleč kar trlo. Govori so bili tako mikavni in ginljivi, da jih je ljudstvo — kakor okamnelo — zvesto poslušalo.

Ne dá se popisati pa ginljivi govor gosp. prednika pred Najsvetejšim na praznik čist. spočetja M. D.; le to rečem, verno ljudstvo je le hlípalo joka; nihče ni mogel besedice spregovoriti in trdni sklepi poboljšanja so se rodili v ganjenih srcih. Ta prizor — ne iz-gine tako hitro iz spomina poslušalce.

Pa bodi dovolj o tem? Dobri Bog povrni stotero tem vrlim poslancem! Ljudje, ni jim tako ne moremo, ker ne sprejemo niti belica — tudi za lastne stroške ne.

Bofli mi pa še dovoljeno pri tej priliki ponoviti zlate besede preč. govornikov, ki ve-ljajo v prvi vrsti gg. županom, občinskim zastopnikom in staršem: „Odpravite nesrečne javne plesse, ki so kužna bolezen za dušo in telo ter začetek zapravljalivosti. Velik odgovor pred Bogom in ljudmi čaka one, ki so krivi te zdravju duše in telesa nevarne priložnosti“.

Od sv. Lucije na Mostu, 4. decembra. — Z velikim veseljem smo sprejeli novega gosp. župnika Jožef — a Fabijan — a, ki je za-pustil pred par leti za svojega kaplanovanja pri sv. Luciji priprilne spomine.

Došel je 21. p. m. ob mraku, spremljevan v štirih kočijah od tukajšnjega stara-sinstva v čarobno razsvetljeno in z zastavami bujno okrašeno sv. Lucijo. Krepko grmeči topiči in milo pritrkovanje zvonov naznanjalo je njegov prihod. Pri divno okrašenem sla-voloku zbralo se je mnogobrojno število župljanov, ki so toli zaželenega g. župnika navdušeno sprejeli z urnebesnimi živijo-klici. Po zelo ginljivem sprejemu podali smo se skupno v župniško cerkev, kjer nas je preč. g. župnik nagovoril po kratki molitvi s pre-sretnimi besedami.

Dne 26. p. m. vrsiko se je pa slovesno umeščenje, h koji slovesnosti se je zbralo ve-liko č. g. duhovnikov, župljanov in drugih ljudj. Pri sv. maši peli so prav ubrano in mlo naši domači pevci, kojim so radovoljno priskočili na pomoč gosp. učitelji iz bližnjih vasij. Bodi za to presrečna hvala!

Preč. g. župniku smo močno hvaležni, da je sprejel dušno pastirstvo v naši župnji: tem bolj, ker so hoteli nekateri opraviljivci — da se ne izrazim drugače — vzeti naši vedno vzorni župnji dober glas. Žal da so med njimi bili tudi takšni, ki niso v naši župnji in bi se ne smeli vtikati v naše do-mače zadeve; kajti tako postopanje je ne-dostojno in nefasno vsakemu izobražencu.

Z novim župnikom upamo vedno živeti v najboljših razmerah, da „nas bode on vesel in mi njega vesel“, kakor se je izrazil v svojem nagovoru. V to pomozi Bog!

Mostar

Ildrija nad Kanalom, 10. decembra. — Velik strah so uzočili nekateri begunci z italijanskega med tukajšnjimi prebivalci. Ko-liko oseb je v tem društvu, se gotovo ne vé povedati: le toliko se je moglo izvedeti, da so dobro oboroženi in da kradejo po celi Ildriji zdaj tu zdaj tam, vse kar jim pride pod roke; veliko posestnikov je poškodovanih po teh tatovih. Zadnje dni se je pa strah med prebivalci nekoliko potolažil, kar se imamo zahvaliti vrlomu, za službo unetemu gosp. Podmeniku, c. kr. stražmeštru, kot po-veljniku c. kr. zandarške postaje v Kanalu; sam ta gosp. s svojimi podložni trudili so se noč in dan, da so nevarnim tatovom vsaj za nekaj časa zabranili prihod čez mejo; vso stvar ima slavno sodišče v Kanalu v rokah.

Ker imam že pero v rokah, naj ome-nim, dasi ne rad surovost nekaterih mlade-ničev na desnem bregu bistre Soče, da so se zaradi ljubosumnosti streljali; dva sta bila ranjena, eden težko. Streljalca imajo pod ključem v kanalskem zaporu.

Domače in razne novice.

Velika „Beseda“ ženske podružnice v petek večer privabila je v čitalnične prostore obilo slovenskega občinstva vseh stanov iz mesta in okolice: čitalnična dvorana bila je polna. — Spored se je izvršil z nenavadno tečnostjo in natančnostjo. Petje je bilo v vsakem pogledu izborno, dovršeno, mojstersko. Mešan zbor „Po zimi iz soč“ je napra-vil na poslušalce mogočen utis; ženski zbor „Čuj glas zvonov“, kateri so pele naše gosposdične kandidatije, nas je pa kar nav-dušil; morale so ga ponoviti. — Dvospev za sopran in alt je moral izostati, ker ste pevki zboleli, menda za hripo. — Tudi deklamacija je izostala iz enakega vzroka. Namesto dvo-speva nastopili so tamburaši, ki so udarili ko-račnico, katero so morali ponoviti; zaslužena pohvala donela jim je od vseh strani. Po-zneje so nastopili še enkrat in svirali Maškov čveterospev: „Pri zibelci“; morali so ga ponoviti.

Znana naša sviraika na glasovir g.ena Olga Preurou razveselila nas je ta večer s skladbo: „Na genovskem jezera“, katero je mojsterski doigrala in dokazala tudi pri tej priliki svojo izredno nadarjenost za glasbeno umetnost.

Nova prikazen na našem odru bila nam je dražestna gospičica Marija Hafner-jeva, hčerka ravnatelja na goriskem učiteljsku. Pela je dva samospeva: „Lipa“ in „Slavec“. Njen zvonki krepki glas je zdaj ljubko, zdaj mogočno, zdaj zopet tresočé donel po dvo-rani, dokazuječ mnogobrojnemu občinstvu, da gospičica ima izborno glasbeno šolo za seboj. Občinstvo je z napeto pozornostjo

poslušalo mlado pevko in ko je dovršila „Slavec“, zadoneli so po dvorani vihar-ni klici: „Živila! Še enkrat! Živio slavec!“ In zopet je zapela prekrasno rusko pesem „Slaveček“, na kar je sledila zopet vihar-na pohvala. Med občinstvom širil se je le en glas, da bi namreč čim prej mogli zopet poslušati to dovršeno pevko. — Spremljala jo je na glasovirju hči naše slovenske pesnice gospe Lujize Pesjakove, gospa R i c k h o f, ki je iz prijaznosti prevzela to nalogo. Presrečna ji hvala za to prijazno uslugo.

Igra „Pes in mačka“ se je tudi vredno pridruževala zanimivemu vsporodu. Občinstvo je pozorno sledilo dejanju do konca in, ko je zagrinjalo padlo, z živahno pohvalo odlikovalo igralce. Igrali so: g.ena Osana iz Podgore ter gg. Klavžar in Jansa iz Gorice.

Kakor lani, takó so bile poseben biser celega večera tudi letos — žive podobe. Videli smo dve živi podobi, sestavljeni po dveh slikah Defreggerjevih. Njih pomen nam je naprej pojasnil gospod Klavžar — in to takó-le:

Pripovedalec.

Vsi ga poznate, Lužnikovega Andrejca, ki zna toliko lepih pravljic pripovedati. Potuje od vasi do vasi, danes je tukaj dobro-došel gost, jutre tam. Vse ga ima rado, staro in mlado. Če je kak mrlic v vasi, ne sme manjkati Lužnikovega Andrejca. Tedaj pripo-veduje zbranim vsačnom dogodbe iz življenja svet-nikov, jim poje svele pesni, tudi o duhovih in stra-hovih jim katero pové, kakó so se prikazali temu in onemu, tu in tam. — Ni ga ženitvanja in ni je bo-trinje v vasi, da ne bi se povabil Lužnikov Andrejec. Tedaj pa poje samo poskočne, pové kako smešno, da so vsi svaje in gostje žilane volje, vplete tudi kako zaljubljeno vmes, da se fantom in dekletem kar mehka srea tajajo.

Vse je zadovoljno, a najbolj naš Andrejec, ki je danes v devetih nebesih. Vsem svetnikom v nebesih se ne more goditi boljše, nego njemu in ne menja bi danes niti s prestilim cesarjem, ki menda tam na Dunaji stanujejo.

Posebno razvesele se ga prebivalci samotne premožne kmetije v gorah, kakor vam jo predstavlja naša slika, kadar jih obišče v zimskem času. Tedaj so gotovi, da jih bode kratkočasi ves teden in da jim še prebitro potokó dolgi zimski večeri. Vsa družina je zbrana v dobro zakurjeni izbi okrog njega, od naj-majšega paglavca do hišne matere, ki slone v ozadji zadovoljnega srača in sončiva veselje mladega zaroda. An-drejec vlačí dim iz kratke pipe ter jim pripoveduje o lažnjivem Ključku in korenjaškem Štempiharju, o vilah, rojenicah in sojenicah, o zakleti kraljičini, o bliščem zakladu v Bogatinu, o duhovih in strakovih itd. Za njim sloni starejši sin, sanjarsko pobeša očí — kakor bi se ogibal žarkov, ki mu včasih prisrevajo iz krasnih očí strijčeve Tonce, katera sedi na nasprotni strani naslonjena na črnolaso sestro Ivanka. Med njim je domači drobiž. Vsa pozornost je uprta v starega An-drejca, kojega vir niklar ne usahne. Ne samo z ušesi, ampak zdi se, kakor bi ga poslušalo vse tudi z usti in z očmi. — In kaj bi ne? saj toliko in taci ne zna daleč na okrog niklo povedati kakor Lužnikov An-drejec. Le glejte ga — gospoda, kakó pripoveduje in kakó zvesto ga vse posluša.

Zagrinjalo se vzdigne in pred očmi str-mečega občinstva se v svitu magnezijeve luči pokaže krasna živa podoba, katero je De-fregger toli krasno naslikal in g. Klavžar po-prej opisal. Krasno skupino so sestavljali: gospičice Olga Drufova, Irma Klavžar-jeva, Pavla Lebanova in Ljudmila Prem-rovova. mali deklici Marička Lazarjeva in Ivanka Drufova ter gospoda Bisail in Jansa. — Zagrinjalo se je moralo večkrat vzdigniti, a občinstvo bi rado zopet videlo krasno živo skupino na odru.

Druga živa podoba:

Gospod Klavžar je čital pred odrom.

DOPUSTNIK.

Naš Janez je prišel domov od vojakov!

Na dopust je prišel! Hej, kako veselje doma! Pač dober mož so naš prestilni cesar, ki so dejali Logarjevi v Logu so kaj dobri ljudje. Pošteno odra-j-tujejo Bogu, kar je božjega, in cesarju, ki je cesar-jeveza. Pa naredimo jim tudi mi malo veselje! Njih Janez, „faja“ korenjak, naj gre čez božične praznike domov na dopust.

In zdaj je doma, naš preljubi Janez! In ravno na sveti večer jo je prikorakal domov, koje bila vže vsa družina zbrana v izbi, tako nenadno, tako nepričako-vano! In zdaj ga imamo v svoji sredi, našega prelju-bega Janeza! Kakó ga mamica zaljubljeno pogleduje! A kaj bi ga ne? Koliko je pa tudi prebila zaradi svo-jega ljubčka! Enkrat ga je videla v sanjah s prestre-ženimi prsi ležečega na tleh. In od tedaj ni imela več mirne urice, reva! Pač jo je karal oče, da je polna vrtijih ver, vsaj so sanje le prazne pene. A ona je vendar trpela, neizmerno trpela. Pa nočej je vse potabljeno. Vsaj je zopet pri njej njen preljubi Janez! A preljubi Janez bode po dolgi poti iz mesta, gotovo lačen! In mati mu pripravlja, kar ima najboljšega v kuhinji, svojemu predragemu Janezu, in srce se jej topi veselja.

Najmlajši bratec ga strmeč ogleduje; niti sopsti si ne upa. Brat je zdaj ves drugačen, nego je bil pred letom dni, ko je jemal od doma slovo. Na za-vratniku se mu sveti zvezda. Bog ve ali je general, ali celo korporal? In ti bleščeči gombi, kako se mu dopadajo! Oh, da bi bili njegovi, ves svet bi dal za nje!

Drugi bratci in sestre ga poslušajo z odprtimi usti, ko jim pripoveduje o svojih slavnih junških činih, kako je o polnoči na straži stal, kako se je hrabro bil proti tjemontezem, da ga je sam presvili cesar pohvalil in mu pripel zvezde na prsi. Ogledujejo ga in občudujejo! Ves drugačen je, kakor je bil lani, ko je slovo jemal, „korajzen, vesel“ na videz, a v resnici z objekanim, potrjim srcem. In vender govori ravno tako kakor prej, smeje se ravno tako kakor prej, samo še malo veseljeje!

Tam sedi stari oče, ljubi oče in potega gost dim iz male pipice. Pazljivo poslušajo svojega sina, svoje veselje in svoj ponos. Vprašal bi ga rad ali še je vže oglašil pri „nunčevih“ v vasi, ki vedno povprašujejo po njem in ga pozdravljajo, a noče ga motiti v zanimivem pripovedovanju.

Velika deklica tam za naslanjačem se ne more nagledati ljubelega Janeza. Kdo vč, je-li sestra ali njegovo predrago zaljubljeno dekle? A toliko semo, da se ji smeje srce, ko ga ogleduje in si misli: „Kaj bi ne imel naš presviti cesar rad našega Janeza, ko ga imam še jaz tako rada, tako presrečno rada!“

Zagrinjelo se je vzdignilo in videli smo živo podobo, o kateri smo poprej slišali takó mikavno pripovedovati; vsi obrazi Defreggerjeve slike stali so živi pred nami v vsej svoji originalnosti. Slikovito skupino so sestavljali: Gospice Bjokana Božičeva, Ljudmila Premrova, Zora Klavžarjeva, Katarina Jajca, deklica Ljudmila Erzenova in Ela Deklevova, dečla Slavko Berbuč in Lojze Druša ter gospođa Jerkic in Musić.

Štirkrat se je zavesa vzdignila, a občinstvo bi bilo zopet in zopet videlo čarobni prizor.

Po dokončanem vsposredu se je vršila domača zabava v spodnjih prostorih Marzinove gosline. — Ta večer ostane vsem vdeležencem še dolgo v živem spominu, polnem hvaležnosti do naših vrlih gospa in gospodičen, ki so z velikim razumom in ukusom priredile celo veselico. Čast in hvala jim! Dokler bo stalo nam možem tako ženstvo na strani, ni se nam bati tudi najostrejšega boja za obstanek in napredek ljubljene naroda.

Miklavžev večer pri „Goriškem Sokolu“ se je dobro sponesel v vsakem pogledu. Občinstva obilo, veselje otrok veliko, spored dobro izvrševan. Tamburaši so tudi ta večer želi zasluženo pohvalo. Le naprej takó!

Novo pevsko društvo. — V nedeljo zvečer sestlo se je v prostorih „Goriške Čitalnice“ na poziv v zadnji „Soči“ več gg. pevovodij in drugih gospodov iz Gorice in okolice, ki so po daljšem razgovoru izvolili odbor gg. Lacin, Mercina in Klavžar, ki naj sestavijo pravila in potem skličejo ustanovni občni zbor. Veliko pevsko društvo je torej zagotovljeno.

V tem pevskem društvu se osnuje tudi pevska sola, ki bo skrbela za dober pevski naraščaj; osnuje se dalje orkester. Vsi oni rojaki, ki svirajo več ali manj dobro katerokoli godalo, ki spada k orkestru, naj nam blagovolé naznaniti ali so pripravljeni sodelovati. Več o tem o priliki.

Glas iz občinstva. — „Ob 6. zjutraj so po Gorici že vse luči pogasene, dasi je še trda tema, a v sedanjem času prav veliko ljudij po ulicah. Ta teden sta vsled teme padla in se poskodovala dva moža in ena žena. Prosimo, da se taka neprimlika odpravi. Luči naj goré, dokler ni svetlo!“

Vipavska železnica. — Z Vipavskega smo prejeli dopise, ki trde, da deželni zbor naj bi pri prihodnjem zasedanju zopet spravil na dnevni red uprašanje o vipavski železnici, katero naj bi zopet prav toplo priporočil visoki vladi. — Nadejati se je, da se to zgodi, kajti s tem se bo vzbujalo zanimanje višjih krogov za to neobhodno potrebno železnico, ker drugače bi ulegnil misliti tudi Bacquehemov naslednik grof Wurmbrand, da je naši deželi že zadostno pomagano z ono železnico v Furlaniji.

Volitve v c. kr. okrajne šolske svete od strani naših občin so se vršile učeraj. Volitve v okrajni šolski svet goriski se je udeležilo 161 županov in podžupanov; izvoljeni so bili gg. Anton Klančič, župan podgorski s 156 glasovi, Andrej Konjedic, župan deskelski s 152, Anton Kofol, župan čepovanski s 114, Leopold Bolko, župan črniški s 102, Filip Trpin, župan kriški s 154, Josip Faganel, podžupan šempaski s 95 in J. Pavlica, tajnik ribembski s 130. Na ta način je dobil ajdovski sodnijski okraj stiri zastopnike, goriski le tri in kanalski le enega. — Med gg. Ant. Mozetičem, županom v Solkanu in Andrejem Tomazičem, podžupanom z Morskega, prišlo je do ožje volitve, ker eden solkanskih podžupanov ni prišel k volitvi; dobila sta vsak po 80 glasov. Pri ožji volitvi dobil je g. Mozetič vseh 71 udeleženih glasov.

V Gorici je umrl ud „Slovenskega bralnega in podpornega društva“ g. Josip Gyra, ki je bil se iz prejšnjih časov ud tudi enakega laškega društva. — V torek se je vršil sijajen pogreb, katerega ste se udeležili obe društvi z zastavama. Slovenska zastava je ta dan šla prvič po mestu; za njo je šlo okoli 150 udov in drugih prijateljev društva. Tudi odbor veteranskega društva se je pridružil tej dolgi vrsti. — Pred zastavo je korakal načelnik goriskih redarjev z dvema žandarjem.

Sr. misljon v cerkvi sv. Ignacija na Travniku prične jutri, t. j. v soboto popoldne in bo trajal do sv. Štefana. Vsak dan bodo tri propovedi, zjutraj ob 6., ob 9. in 4. popoldne.

„Kažipot“ po deželi gorisko-gradiscevski izide meseca januarja. V tej knjigi bodo zbrani vsakovrstni podatki o državi, deželni in cerkveni upravi na Goriskem, o solstvu, trgovstvu itd. itd. „Kažipot“ bo vsako leto boljši in popolnši, kajti prvi letnik je bolj v naglici sestavljen. — Nekaj županstev nam ni še poslalo odgovorov na vprašanja. Prosimo, da bi to čim prej storila, sicer utegnejo biti podatki o njihovih občinah v marsičem pogrešeni, kar občinam ne bo koristilo.

Tudi inserentov se je oglasilo že prav veliko, ki naznanjajo svoje obrti ali trgovine. Kdor se želi to storiti, ima časa najdalje do novega leta.

Narodna društva, ki niso se poslala podatkov za „Kažipot“, uljudno prosimo, da to storo najdalje v 8 dneh. Potrebujemo: odbor, število članov, letnico ustanovljenja, ali ima društvo zastavo in morebitne druge posebnosti. Ako v „Kažipotu“ ne bo vse natančno o takih društvih, ki ne pošljejo podatkov, krivi bodo odbori sami.

Vabilo k občenemu zboru ženske podružnice sv. Cirila in Metoda za Ajdovščino in okolice, kateri se bode vršil v nedeljo dne 17. grudnia ob 3. uri popoldne v prostorih društva „Edinost“.

Na dnevnem redu bo: 1. Poročilo tajnice, 2. Poročilo blagajnice, 3. Volitve novega odbora, 4. Vpisovanje novih udov, 5. Morebitni predlogi. K obilni vdeležbi uljudno vabi Odbor.

Božičnica v otroškem vrtu pri Soskem mestu bo prihodnji četrtek 22. t. m. ob 1½ pop. v Podgori pa ob 3. pop. — Prijatelji naše nežne mladine ob tej važni narodnostni postojanki so uljudno vabljeni, da bi se udeležili teh otroških slavnosti, kar bo otrokom, staršem in vrtnaricam v veselje in vsodbudo.

Božičnica „Sloginih“ zavodov se bo vršila v nedeljo 17. t. m. ob 4. popoldne v čitalnični dvorani. Spored:

1. Del. 1. Petje. 2. Deklamacija: Vrlj Avstrijan — dekl. deček iz otroš. vrta. 3. Petje. 4. Deklamacija: Jezusovo rojstvo — dekl. Boštjancic Katarina iz IV. razreda. 5. Petje. 6. Božični prizoreček: Pastirji na polju — predstavljajo učenke iz III. in IV. razreda. 7. Petje. II. Del. 8. Igra v dveh dejanjih: Star vojak in njegova rejenka. Osebe: Miško — vpokojen vojak — Ferjančič Josip, Štepanček — ranocelnikov sin — Rojce Eduvard, Radovanček — njegov brat — Ferjančič Karol iz III. raz. Tina — sirota brez očeta — Lenardič Ema, Anička, — Havelj Stefanija, Katinka — Štrosar Ljudmila, učenki iz IV. raz. Vaski dečki in deklice. 9. Petje. 10. Razdelitev darov. Vstopnina: za osebo 20 kr. — otroci 10 kr.

Iz Mavhinj. — Dne 7. decembra smo izročili materi zemlji ostanke našega marljivega in nepozabnega vodje veteranske godbe Valentina Urdiha. Od vsih strani je privrelo ljudstvo k pogrebu, ki je bil sijajen. Pri sprevodu je svirala godba iz Tržiča. Hvala vsem onim, ki so se udeležili. Veterani.

„Božičnica“ gasilnega društva Ljubljanskega. — Po sklepu zadnje odborove seje priredi imenovano društvo tudi letos svojim članom „Božičnico“ z vojaško godbo v dan sv. Štefana [26. decembra], ob 6. uri zvečer v steklenem salonu tamošnje kazine. Za učlane znaša vstopnina 20 kr., čisti dohodek je namenjen za bolniški zaklad.

Za „Božičnico“ naših šolskih zavodov in otroških vrtov v Gorici in okolici došli so sledeči radodarni doneski:

„Duhovnik stare korenine“ 1 gld. s pripisom: Božje Dete blagoslovi nam „Slogine“ otroke, da se nikdar ne izneverijo ni Bogu ni narodu. — Č. g. Marko Vales, vikarij v Branici pri Štanjelu, 1 gld. — Č. g. Josip Mašera, vikarij v Št. Mavru, namesto vstop-

nine k podružnični veselici, 1 gld. — Gosp. Anton Rudež, učitelj v gluhozemnici v Gorici, v enak namen, 1 gld. — Gosp. Jos. Lasič, c. kr. poštarica v Renčah, v enak namen, 3 gld. — Visokor. gosp. grof Alfred Coronini 20 gld. — Visokor. gosp. Andrej baron Winkler 5 gld. — Upokoj. gimn. vodja gosp. Schaffenhauer 2 gld. — Veleč. g. dr. Jos. Pavlica 10 gld. — Veleč. g. dr. Jos. Gabrijelčič 5 gld. — Veleč. g. dr. Anton Mahnič 5 gld. — Preč. g. prof. Tomaz Čerin 2 gld. — Preč. mons. Andrej Marušič 2 gld. — Preč. mons. J. Mercina 1 gld. — Preč. mons. Štef. Kofol 2 gld. — Preč. g. mons. Fr. Košuta 2 gld. — Preč. g. župnik Milost 1 gld. — Preč. g. Blazij Grča, župnik v Šempasu, 2 gld. — Č. g. J. Lenardič, vodja gluhozemnice, 1 gld. — Gosp. Anton Rudež, učitelj v gluhozemnici, 1 gld. Neimenovance 3 gld. — Nekateri č. gg. bogoslovci po č. g. Ant. Plesničarju 2 gld. 50 kr. — Visokor. gospa grofica Matilda Attems 3 gld. — Gosp. dr. Andrej Lisjak 3 gld. — Gosp. dr. Kerševan 5 gld. — Trgovec gosp. Iv. Kavčič 2 gld. — Gosp. Fran. Hmeljak, velepos. v Lokačevu, 2 gld. — Trgovec g. Ivan Dekleva v Gorici 2 gld. — Trgovec M. Poveraj v G. 1 gld. — Gg. Anton Skubin in Fr. Sivce, vadnična učiteljja, vsak po 1 gld.

Iskrena zahvala ljudomilim dobrotnikom naše mladine! Bog povrni!

Iz Cerkna. — Naša mlada „Hranilnica in posojilnica“ izbornu posluje, dasi od „starih“ ali Podobnikovih nima še nihče glavnega deleža. Do zdaj ima že 97.000 gld. prometa.

Zadnja „Soča“ je naznanila, da je naš g. c. kr. kancelist Josip Krašovec premeščen v Tolmin. Imenovan gospod je bil pri nas le pol leta, a pridobil si je iskreno spoštovanje nas vseh; mož je vreden, uzoren uradnik, a tudi odkritosrčen narodnjak. Preteklo nedeljo poslovili smo se čitalničarji od njega v kretni g. Jurmava. Krasne pesmi našega možkega in ženskega zbora razlegale so se v vilih noč.

Iz Brd, 13. decembra. No, ta je pa nova! Učeraj so se bili zbrali starašine smartenske županije na poziv najstarejšega, g. Janeza Kristančiča (Pirčevega), v Višnjekcu, da izvolijo župana in podžupane. Po dolgi agitaciji osli so se v volilni dvorani ter si predsednik izbere v komisijo dva starašina, Vladu komisar prasa, ali hočejo voliti usmeno, ali pismeno? V tem trenutku poprosi Ant. pl. Reja za besedo, ta se mu dovoli. Ker je imel govor agitacijsko barvo, prepovedal je vladni komisar govoriti dalje. Nato uzame govornik klobuk in še 8 drugih starašin — ter odidejo domov. Ostalim 15 starašinom ni bilo mogoče izvršiti volitve, ker jih je bilo premalo navzočih; §. 37 vol. reda zahteva ¾ starašin.

Tako strajkanje je menda novo pa tudi škodljivo. S tem je podaljšano življenje staremu županstvu, katero bo dne 14. t. m. volilo v okrajni šolski svet. Na svidenje pri zboru dne 17. — Briski.

Akademlčno društvo „Slovenija“ na Dunaju je priredilo v ponedeljek 11. decembra svoj tretji občni zbor v zimskem tečaju 1893/94. l., z nastopnim redom: 1]. Čitanje zapisnika. 2]. Poročilo odborovo. 3]. „Poročila odsekov. 4]. Volitev jednega preglednika. 5]. Slučajnosti.

Ljubljanska mestna občina kot dedič. — Pred kratkim umrl je v Berlinu hišni posestnik in steklar Alojzij Trček, rojen Kranjec. Pokojnik si je z marljivostjo in štedljivostjo pridobil precejšnje imetje, a dasi je mnogo let bival na tujem, ni pozabil svoje domovine in kraja, kjer je preživel leta mladosti, bele Ljubljane. V svoji oporoki je volil 10.000 mark mestni občini berlinski, 10.000 mark pa mestni občini ljubljanski, z jednim pogojem, da ima njegova udova dosmrtni užitek tega volila.

Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani je imelo 6. decembra t. l. pri Hafnerju prvi letošnji društveni večer, katerega se je udeležilo kakih sto članov domačih in z dežele. Gosp. predsednik Žumer je po običajnem pozdravu opisal potovanje v Inomost, mesto samo ter deželno razstavo; posebno podrobno opisal je poslušalec šolsko izložbo na tamošnji pripravnici.

Morilee treh otrok. — V Jozefalvi na Ogrskem presenetila je žena nkega ubozega rudarja svojega moža s trojčki. Obupan oče, kateri je imel že tedaj sedem živih otrok, umoril je trojčke in potem pobegnil.

Iz državnega zbora. — V seji dne 9. t. m. nadaljevala se je razprava o zgradbi valsuganske železnice. — Posl. Biankini se je pritoževal, da se zanemarija Dalmacija, kar se dostaje železnice, in siavi resolucijo, po kateri naj se dovrši železnica Zadar-Očestovo, odnosno Knin in da se zgradi železnica Trst-Poreč-Kanfanar. — Posl. Stalitz je govoril o tržaskih odnosajih in povdarjal, da splošna nezadovoljnost raste od dne do dne. Med tem, ko se v drž. zbornici vršijo narodnostni prepiri, propada Primorje bolj in bolj. Čas je, da se spremenijo nazori in da se čnjava gmojne koristi, predno bo prekasno. — Zakon o gradnji valsuganske železnice je bil sprejet v drugem in tretjem čitanju. — Proračunski odsek je odobril začasni proračun. Posl. Kaizl je izjavil, da bodo Mladotiči glasovali proti začasnemu proračunu. — Nadalje sta se vsprejela dva zakonska načrta, od katerih prvi dodaljša veljavo zakona od leta 1868. in 1883. glede kolekov in pristojbin za zemljiška posestva, drugi pa preosnuje zakon od leta 1889. glede olajšanja plačevanja pristojbin. — Zatem je začela razprava zakona za podporo dežel, v katerih so se dogodile naravske nesreče. Mladotiči so izjavili, da skupna podpora 500.000 gld. ne zadostuje niti za samo Česko. Minister notranjih poslov Bacquehem izjavlja, da je vlada predložila ta zakon zbok tega, da so brzo prisloči najpotrebnejšim v pomoč. Zagovarjal je českega cesarskega namestnika, isto je storil tudi finančni minister Plener.

V torek se je pričela razprava o izjemnih naredbah v Pragi. Mladotiči poslanci so prav ostro napadali vlado. V istem zvečju je govoril poslanec Kludé, Gubernika Poljakov in nemških levčarjev sta izjavila, da bodo njuni somišljeniki glasovali za omenjene navedbe z ozirom na podatke, katere je predložila vlada. Oba govornika pa sta izjavila nado, da vlada odpravi izjemno navedbo, kakor hitro odpadejo vzroki, radi katerih so je proglasilo izjemno stanje. Posl. Laginja in tovariši interpelejuje trgovinskega ministra radi predložitve trgovinske zbornice istrake iz Rovinja v Polj; potem radi zanemarjanja slovenskega prebivalstva v Primorsk. — Posl. Spinčič in tovariši interpelejuje radi rabe italijanskega jezika pri primorskih oblastih.

Gosposka zbornica odobrila je zakon o novicah za leto 1894. in zakonski načrt glede imenovanja drugega predsednika upravnega sodišča.

Dunaj 14. decembra. „Wiener Ztg.“ naznanja, da je cesar deželnemu glavarju kranjskemu podelil red železne krone tretje vrste.

Zahvala. — Da se je mogla letošnja beseda naše podružnice po namerah načelnstva prirediti, trebalo je nad 70 oseb nprositi njih moralne ali dejanske pomoči. In skoro brez izjeme so prosilke zadele ob blagovoljno pripravljenost, in kjer je bilo treba, celo ob izredno požrtvovalnost, bodisi iz iskrenega rodoljublja, bodisi sploh iz blaš gosrčnosti; in temu je pripisati vkljub izredno mnogim zaprekam lepi vspeh letošnje besede.

Podpisano načelnštvo si torej šteje v dolžnost, izreči vsem onim, ki so k polvoljnemu vspehu te veselice pripomogli, svojo naj iskrenejšo zahvalo; posebno pa blagorodnemu gospodu ravnatelju učiteljskega F. Hafnerju za dovoljenje nastopa gojenk tega zavoda; gospodu Iv. Mercina in E. Klavžarju za neumorni trud, s katerim sta skrbela za glasheni, oziroma za dramatični del sporeda, gospicami gojenkav c. kr. učiteljica, ter vsem drugim sodelovalcem pri pelju in živih podobah; gospicama Mary Hafner in Olga Premrou, ki sta spored okrasili s tako finjma točkama; gospici Osana za sodelovanje pri igri, vrlih tamburašem, gospodu Feiglu za trudopolno izdelovanje dekoracij, konečno vsem, ki so v prispevki pripomogli k gmošnemu vspehu veselice.

V Gorici, 9. dec. 1893.
Načelnštvo ženske podružnice sv. C. in M.

Martin Poveraj,
trgovec v Gorici, na Travniku,
zameni svojo trgovino z drugim podjetjem in razprodaja vsled tega vsake vrste suknenege blaga in izdelanih oblek 25% pod prvotno ceno. — Kdor želi kupiti dobro blago po jako nizki ceni, naj politi, dokler je zaloga še popolna in blago na izbiro.

O kupljenem blagu dobi vsakdo potrdilo, katero lahko izroči kateremukoli društvu z dobrodelnim namenom. M. Poveraj izplača potem društvom, katera izkažejo enaka potrdila, prve dni vsakega meseca 1% dolične svote v društvene namene.

Die Seiden-Fabrik G. Heeneberg (k. u. k. Hofl.), Zürich sendet direct an Private: schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bis 11.65 p. Meter — glatt, gestreift, kariert, gemastert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. (1)

"Goriška Tiskarna"

A. Gabršček

priloga sl. občinstvu posetnice (vizitnice), poročne liste, osmrtnice, trgovski papir in zavilke s firmo, račune itd. **Narodnim društvom** priporoča se za tisek vabil, vspeškov, pravil itd.

Za slavna **županstva** prireja polagoma vse potrebne tiskovine; doslej ima tiskane, vročilne liste, povabila, pobotnice, domovnice, dnevnike in prevdarke. Vse druge tiskovine tiskajo se sprti po potrebi in po željah sl. županstev.

Tiskane imamo dalje: splošna pooblastila v sodnijskih zadevah, ubožne liste, prošnje za oproščenje solnine

Cene merne: tisek ličen.

JOS KRAVAGNA

veletržec z vinom in žganjami v Ptuj (Pettau) na Štajerskem

proclaja:

pravi <i>slivovce</i> iz leta 1892. po	42 gld. hektl.
staršega	53
pravi <i>trpinovce</i> iz leta 1892. po	38
staršega	41
pravi <i>brinjeve</i>	58
vino (lastni pridelek)	18

Dalje ima bogato zalogo vina na izbiro, cenejšo in dražje, a tudi buteljke raznih vrst.

Št. 1340.

O. S. SV.

Natečaj.

V sežanskem šolskem okraji je podeliti sledeči učiteljski službi:

1. Služba nadučitelja na dvorazrednici v Nabrežini.
2. Služba učitelja voditelja na enorazrednici na Vatovljah.

Prosilci za ti mesti naj vložijo svoje prošnje, ki morajo biti spremljene se spričevalom zrelosti in učiteljske sposobnosti, z dokazom avstrijskega državljanstva (domovnico) in z dokazom sposobnosti za subsidiariden pouk katoliškega verouka, potem predstojnega okrajnega šolskega sveta do 15. januarja 1894 pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Sežani

C. k. okrajni šolski svet,

Sežana 25. novembra 1893.

Putzer, predsednik.

Naznanilo.

Podpisani imetnik goriškega pivovarja na Goriškem — Katarinjev trg v Gorici — naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzel tudi **reštauracijo** na svoj račun. Prizadeval si bom p. n. gg. goste postreči z najboljšim pivom lastnega izdelka ter vedno z dobro kuhinjo po zmernih cenah. Frane Wanek.

Lekarna Trnkóczyja

zdraven rotovža v Ljubljani

poslaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marija-celjske kapljice

za **želodec**

zdravno preverjeno in znano zdravilo s čvrstim in krepilnim vplivom pri motenem prebavljanju, pri krču v želodcu in zabasanju.

1 steklenica velja 20 kr., pol ducata 1 gld., 1 ducat 2 gld., 5 ducatov samo 8 gld.

Knjigarna in prodajalnica papirja

J. Pallich v Gorici

priporoča **Hastrovane** in modne časopise in knjige vseh vrst. Dalje priroča vseh vrst pisanih in šolskih potrebščin po najnižjih cenah.

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanja odstranjujoče ter mlo raztoplajoče

domače sredstvo.

Velika stekl. 1 gld., mala 50 kr. po pošti 20 kr. več. Na vseh delih zavojnice je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znamka.

Zaloge skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Tam se tudi dobi:

Praško domače zdravilo

To sredstvo pospešuje prav izbornost, kakor svedoči mnoge skušnje, ubenje, zmrzovanje in ločenje ran ter poleg tega deluje še čističsko.

V skatlicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnice je moja tu dodana, zakonito varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. FRAGNER PRAGA

Št. 203, 204, Mala strana, lekarna, pri črnem orlu. Pošta razpošilja vsak dan.

ESENCE

za izdelovanje vseh žganj, finih likerjev in **specialitet**, prodajam v vseh množinah.

Poleg tega imam **esen**co za kis ali jesli 80% kemično čisto, izdeluje se pikantno in močan vinski ali tudi navadni kis. Navodi in lep pak se brezplačno prilaga.

Za najboljšo uspešnost — Geniki brezplačno.

Karol Filip Pollak

Essenzen-Specialitäten-Fabrik

Praga.

— Dobri zastopniki se iščejo. —

Edina tovarna

„Caffè Vittoria“

V TRSTU.

Kava „Vittoria“ je edina svoje vrste, kajti rabi se samo, kar je njena posebnost, da jej ni treba dodajati kolonialne kave!

Z njelekom je slastna. Ako je pa primestno dvojdelno prave kave, postane izborna!

Kava „Vittoria“ se visoko ceni, kar je izredno zdravilna, okusna, krepilna in ekonomična. — Iz njene kila se dobi 80 večjih skledic kave.

S kavo „Vittoria“ pripravimo gotovo 200 odstotkov v primeru s kolonialno kavo, katere in sicer navadne vrste, potrebna in žulata ne stane pol gld. 1.80; doblim pa kava „Vittoria“ stane le 60 kr., doblimo razloček gld. 1.20, kar je enako 200 odstotkom.

Kemična analiza gospoda **Augusta Vletterja**, profesorja na c. k. akademiji za kupčijo in morštvo; gospoda **Ivana Perhauza**, profesorja kemije in zapeljivega izvedenca; kemije analitičnega-tehnološkega poskusišča Ivana Henrika Huberja, itd. itd. kakor tudi lastna in mnoga drugih odličnih zdravnikov (ki jo nazivajo kava „bodočnost“); ako je dostojno, da to kavo rabiho že nekatere bolnišnice, dolgoročni zavodi, kolegijski in semenišča; dalje da konsumenti hitro popravljajo po nji — vse to sijajno potrjuje, da kava „Vittoria“ čisto danes prvo mesto med vsemi do zdaj znanimi prinesli.

Gotovo je torej, da bo to kavo rabila vsaka družina, koji je mar zdravje in štednja.

Uzenci brezplačno. — Za poskušajo se razpošiljajo po pošti zavoji po 5 kil proti povzetju 3 gld., ako se je obrnil na založnika **R. du Ban** v Trstu, Piazza Lajsa 2.

Založnik v Gorici gosp. Ernest Stecker, Cerviniani gosp. Giuseppe Drossi r. Franca.

V rabi že 14 let v dvornih konjušarah in v večjih zasebnih in vojaških hlevih za krepčilo pred večjim delom in po njem, proti poditvam, izvinitenjem, otrplosti kit itd. daje konju posebno moč za brzo tekanje.

Kvzidina restitucijska tekočina
Dobiva se v lekarnah in drogerijah Avstro-Ogerske
GLAVNO SKLADIŠČE
FRANZ JOH. KWIZDA
c. m. k. avst. in k. rum. dvojni zalognik, okrajni lekarni v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, itd.

Paziti je na zgornjo varstveno znamko in zahtevati izrecno

Kvzidino restitucijsko tekočino.

Najbolje sredstvo

proti kašlju in hripavosti, kakor tudi proti vsem drugim boleznim dihalnih organov so

pastilje

antikatralične

iz kotrama,

Znateka tovarne prirejane po lekarju

G. Piccoli v Ljubljani.

Ta blažila in odvajajoča pastilje je pripravljena vsakomur, posebno pa onim, kateri pri izvrševanju svojih de. nostih potrebujejo čist in močan glas, na pr. propovednikov, učiteljev, pevcev itd. Narobe se izvršujejo nemudoma proti povzetju Zaloga v Gorici: lekarna **Pontoni**.

Skatljica velja 25 kr.

OLIO DI FEGATO DI MERLUZZO
PRIMA PESCA

Ribje olje

lekarne **Cristofoletti.**

To pristno olje je izborno sredstvo proti prsim boleznim in proti splošni obnemoglosti.

Cena originalni steklenici naravne vrste ručne 70 kr.

Ribje olje z železom.

To olje se priporoča posebno nervoznim in šibkim otrokom.

Ribje olje z železnim oksidom.

Z njim se ozdravijo v kratkem prav gotovo vse bolezni na kosteh, škrofoli, pomatkanje krvi in splošna obnemoglost.

Cena steklenici 70 kr.

Opomin. — Olje, katero dobivam naravnost z Norveškega, predno ga nalivam v steklenice, vselej kemiški preiščem, da morem svojim odjemnikom garantovati pristnost in zdravilnost.

Elizir iz Kine in železa — **Cristofolettijev**

najbolje sodelujoče sredstvo z ribjim oljem, je najboljše proti pomatkanju krvi

Cena steklenici 60 kr.

J. PSERHOFFER'ja

Kri čistilne kroglice, rije univerzalne kroglice

imenovane, zaslužijo slednje ime po vsej pravici, ker je v resnici jako mnogo boleznij, v kojih so te kroglice zares izvrstno učinkovale.

Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene in je malo obitelji, kjer bi ne imeli vsaj malo zalogo tega izbornega domačega sredstva.

Mnogi zdravniki so priporočevali in priporočujejo te kroglice kot domače sredstvo, vzlasti proti vsem boleznim, ki nastanejo vsled slabe prebave in vsled obstrukcij.

Od teh kroglic stane: 1 skatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zvitok s 6 skatljicami 1 gld. 5 kr., če se pošlje nefrankovano proti povzetju pa 1 gld. 10 kr.

Če se poprej vposlje denarni znesek, potem stane poštnine prosta pošiljatev: 1 zvitok kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zvitka 2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 4 zvitki 4 gld. 40 kr., 5 zvitkov 5 gld. 2) kr., 10 zvitkov 9 gld. 20 kr. (Manj ko jeden zvitok se ne more pošiljati.)

Prosi se, izrecno „J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake skatljice na navodilu o uporabi stoječi podpis **J. Pserhofer** in sicer z rdečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino **J. Pserhofer-ja**, 11-čl. 40 kr. s poštnine prosto pošiljatev 65 kr.

Sok od ozkega trpotca **Spitzwegers** (richsaft), 1 stekl. 50 kr.

Američansko mazilo zoper protin, 1 lonček 1 gld. 20 kr.

Prašek zoper pótne noge **J. Pserhofer-ja**, 50 kr., s poštnine prosto pošiljatev 75 kr.

Balzam zoper golšo, 1 stekl. 40 kr., s pošt. prosto pošiljatev 65 kr.

Angelski balzam, 1 steklenica 50 kr.

Razen tu imenovanih preprav so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih oglašene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se poskrbe vsi predmeti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje. — **Pošiljatev po pošti** izvršujejo se najhitreje proti temu, da se pr j vposlje denar, večje narobe tudi proti povzetju zneska.

Če se prja vposlje denar (najbolje s pošto nakaznico), potem je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljatev proti povzetju.

Življenska esenca (Praške kapljice), 1 steklenica 22 kr.

Fijakerski prašek za prsi 1 skatljica 25 kr. s poštnine prosto pošiljatev 60 kr.

Tannochnin-pomada **J. Pserhofer-ja**, najboljše sredstvo za rast lasi, 1 pušica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. Stendel-a, 1 lonček 50 kr., s poštnine prosto pošiljatev 75 kr.

Univerzalna čislana sol **A. W. Bulricha**, domače sredstvo proti slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Darovi za sv. Miklavža.

Darovi za sv. Miklavža in za Božič

Naznanjam p. n. občinstvu, da sem dobil nenavadno veliko najrazličnejših okraskov za božično drevesce.

Dalje imam na izbiro čevljev, nizkih in navadnih s kožuvinom in brez nje vseh velikosti in vrst, kakor tudi zapestnice, nogavice, rokavice in zavratnice za zimsko dobo; čevlje za dame in gospode imam tudi iz kavčuka.

Bogata zaloga igrač vseh vrst za dečke in deklice vseh starostij.

Cene so take, da se ne boji konkurence.

Josip Culot,

v Raštelji št. 2-25

Darovi za sv. Miklavža in za Božič

Za Božič in Novo leto!

Priporoča podpisani sl. občinstvu, bogato svojo zalogo vsakovrstnih ukusno izdelanih stvari za olepšavo božičnega drevesa.

Voščilne liste najnovejše izdaje, iz najnovejše izdaje, iz najznamenitejših tvornic.

Za novoletne darove primerno.

Velika zbirka: koledarjev, knjig s podobami, alburnov za fotografije in poezije, papirja za pisma v ličnih kaselah, itd.

Ant. Jeretič

trgovina papirja in knjig lastna izdelovalnica šolskih zvezkov vsake vrste.

Za Božič in Novo leto!

Na drobno in debelo

Izdajatelj in odgovorni urednik **And. Gabršček.**

Tiska „Goriška tiskarna“ **A. Gabršček**